

לד א מ"י פ"ד מהלכות
מלכות אסורות
בלבד ב:
לה ב מ"ב פ"ק ט"ו
מהלכות מועד
זע"ט הלכה ז:

גליון הש"ס

גמ' שיעורין הציצית ע"י
לקמן דף לז ע"א ש"י
ד"ה עשר:

רבינו הגאון

כתוב אל (פני הכפרות
יהיו פני הכרובים, וגמירי
דאין פני הכרובים פחותין
מטפח. וירושלמי מנא לן
דלמעלה משדרה רשת
אחרת, ר' אבהו בשם
ר' שמעון בן לקיש,
ונדריה לך שם, וכתוב
אתה ראתם כי מן
השמים דברתי עמכם, כי מן
דבר האמור הלך רשת
אחרת אל דבור האמור
כאן מעל הכפרות רשת
אחרת, ואקשטין מנאי
דחלל הסוכה בעיני עשרה
טפחים וזוהי הסככה,
אימא עשרה טפחים,
בהוי סככה הן, ושנין
נחמיה מביית עולמים נגרי
לנה, דכתיב והבית אשר
לנה המלך שלמה וכו',
ודברים שפוטין הן, נמצאו
הכרובים על גבי הכפרות
במשכן כדכתיב בשליש
הבית שהיה כי טפחים,
(למטה יורד לן מיתין),
עשרה טפחים לארץ
וכפרות כדאמרינן, פשו
לוה עשרה, וכתוב ויהיו
הכרובים פורשי כנפים
למעלה וסוכים בכנפיהם,
נמצאו כנפי הכרובים
למעלה מעשרה וקרי
לוה סככה, שמע מיה
הי חלה עשרה וזוהי
הסככה, ואקשטין מנאי
דכנפיהן למעלה מראשיהן
היו פורשיהן, שנבצא
החלל עשרה טפחים,
דלמא בהדי רישיהו הוה
קיימו ונמצאת הסככה
(למעלה) מכלל עשרה.
ושנין מרובית פורשי
כנפים למעלה, שמע מיה
למעלה מראשיהן, הוה
לך טארי הני כנפי
אלו בפרק י"ו כל האמות
היו בבינויות, ומפורש
(המאמא) [שם כי האמת]
של משה היתה קטנה,
ואחרת היתה יתירה עליה
ואחרת אצבע, ואחרת יתירה
עליה חצי אצבע, נמצאת
האמה שהיא ששה טפחים
וחצי אצבע היא הבינויות,
שש פחות הימנה חצי
אצבע ואחרת יתירה עליה
חצי אצבע, אלא ל"י יתודה
דפליג עליה דרי מאיר
דאמר אמה של בנין ה'
טפחים ושל כלים ה',
נמצאת ארון שבעה טפחים
וכתוב כי כלי הוציא,
ובמחנה טפח הרי ה' הוציא,
נשאר קומת הכרובים]
ל"י טפחים וז"ל, ח"ה הנה
צריכין להיות שיעור
י"א טפחים והצי הסוכה
ושנין ל"י יתודה גמרא
גמרי לה שיעור הסוכה י'
טפחים, דאמר רב חייה
בר אשי אמר רב, שיעורין,
הציצית ומחיצות, הלה
למשה מסיני, מחיצות של
דאמרו שיעור מחיצות של
סוכה עשרה טפחים הלה
למשה מסיני, הניחא ל"י
יתודה בצדד הלה, אלא
ל"י מאיר מראשיהו היא,
מאיר מראשיהו גובה הדפנות,
דכתיב ארץ חמה ושרה, אמר ר' חנין
כל הפסוק הזה לשיעורין נאמר,
חמה התן
בנעמים פרק י"ג מ' שנכנס לבית
המנוגע וכו' על כהן וסודליו וטבעותיו
בירד, הוא והן טמאין מיד כו'.

היץ ד"ש נמוקו זרעא שראוי להניח בו שני תפלין כדאמרינן ז"ר
המואל תפלין (עירובין דף ע"ה:) ואע"ג דבזי ל"ך כתיב מנא (ו) ומתרגמינן
'בין עינויהו ועמירין פרק האומר (קדושין טו.) גבי ינאי המלך הקס
להם זכרון שבין עמירין דהאי זין עינין משמע כמו זין עינין דכתיב
גבי תפלין שהכל בגובה של ראש
ומיהו אינו מתיבז כל כך משום
תפלין יליף בצוף קומתן רבה
(מנחות דף לז:) בגובה שוה שבין עינין
בגובה הראש מלא תשימו עיניך
זרעאש זמקוס עשר ומימ' אפילו
היה ל"ך על המנא הממש מ"מ היה
ל"ך לקשור היץ והמשפלין מאחורי
ראשו והיו שניהם דומין שם את
המנפסת והא דלמרינן צפרין ראשון
דיומא (דף ע"ב:) דנגדו כה"ג זיה"כ
כשרין לכהן הדיוט א"ע"ג דצנגדי לכן
מתיב מנפסת בשאר נגדים אירי חוץ
מן המנפסת ומיהו זכרון גמ' אשכחן
דקרי מנפסת להיא דכהן הדיוט
דלמרינן צ"י זרעאש (שם כה. וס.)
גבי פייס שנטול מנפסתו של אחד
מחס ועוד קמה דלא היה ל"ך זיה"כ
צנגדי לכן וקשה קרי ליה מנפסת ושם
אעפ"כ היתה קטנה ממנפסת של כל
השנה (וע"י מוספות עירובין ע"ה: ד"ה
מקום: **תפשת** מרובה לא
תפשת. יש מפרשים לפי שגמיה
מרובה אין לה סוף וכלן אי אפשר
לומר כן דעל כרחיך לא אפשר ללמוד
אלה מפנים שיעולין ליכנס במשכן
וכן צפרין קמא ד"ה (דף ד: וס.)
ובתגובה (דף טו.) גבי עלגרת דיש לה
משלומין כל שבעה דיליף מחג המזות
ופריך ויליף מחג הסוכות ומשני תפשת
מרובה לא תפשת והתם שי לדבר סוף
ועוד מוכח דהיא צורת כהנים
דכתיב (ויקרא טו.) כי יזון זבוע וקרי
ימים רבים ימים שנים יכול ימים
הרבה אמר ר' עקיבא כל שמשמעו
מועט ומשמעו מרובה תפשת מרובה
לא תפשת תפשת מועט תפשת רבי
יהודה זן חמירה אומר שמי מדות
אחת מדה ללה ואחת מדה שאינה ללה
מודדין נמנה ללה ואין מודדין נמנה
שאינה ללה אמר רבי נחמיה וכי
למה זאן הכמור לפתור או לנעול והלא
לא זאן לנעול אלא לפתוח אס אתה
אומר ימים עשרה או אינו אלא מנא
או מנאמיס או אף כו' ריבוא וכשתה
אזנת ימים שנים תפתח וזה פירושו
של תפשת מרובה דאס אתה תופש
את המועט אין מוסיף אתו מידך
שהמועט בכלל המרובה אצל זאת
לפתוש המרובה אומר לך גמא ראיא
וטול ורבי יהודה זן במירה זאן ללמוד
ממנה, והעולם שמופסין את המדה
כלה ומניחין את המדה שאינה ללה
לך כאלו מופסין החשבון המועט שיש
המקור ור' נחמיה זאן ללמוד מדרך
המקוראש זאן זאן לקטום אלא לפרש
כולן לעומתיהו על רבי עקיבא: [וע"י
מוספות יומא ע"ב. ד"ה נעדין]
בשליש הבית הן עומדין. קומת הכרובים עשר אמות
והבית שלשים אמות והא דכתיב (מלכים א' ו') ולפני
הדביר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רוחב ועשרים אמה קומתו
היינו משפת הכרובים ולמעלה כדליתא צ"י המוכר פירות (ב"ב דף ע"ג: וס.)
ולא כמו שפירש בקונטרס צפירוש מלכים (שם) דלעילית בית קדשי
הקדשים נמוכה משל היכל: [וע"י מוספות יומא נ"ב. ד"ה ועשרים]
בגן

זר יוכני. עוף גדול הוא מאלד וצבצורות (דף מ:.) אמרינן פסח
אחת הטילה זר יוכני זילה במקומו וזבצורה ששים כרובים ופינה:
ש' ארויס: פני פני גמא. ג"ש גמר וזבצורה לא כתיב פסח
פסח מרובה. פני פני שומע אף המועט במרובה לא תפשת
דיש להקשות תפוח את המועט והרי
אחת שקרן דצדדין: ויליף מפני
הכרובים. דזוטרי מטפח: היינו פני
כרוב היינו אדם. הלא שניהן שוין
ולמה חלקם הכמזב. ומשני לעולם
כרוב נמי פני מיעוק הוא וזהו מילוקס
פני אדם אפי רררבי פני הכרוב אפי
זוטרי: וממאי דחלה עשרה. כיון
דמלרין ופסח לפת עשרה ממאי
דחללה עשרה לזד מעוזי סככה
דלמא זכדי סככה כי לרין ופסוח:
זעליש הניס היו עומדין. שהיו
הכרובים עשרה שלמה עומדין צלרן
על רגליהם וכתיב קומת הכרוב עשר
מנאל קומתו ללה זעליש גובה הבית
שהוא שלשים אף כלן זעמאן כשהיו
הכרובים עשרה מנאל גובה הכפרות
היה גבהן ללה זעליש גובה הבית:
היה קמה הוי. גבה: **טלמיס כמה**
הוי עשרים. נמאל גובה הכרובים ללה
לסוף עשרים טפחים מן החרץ והן
דארון ופסוח. לרעת מרלשס (ט) פל
כרובים כמה היו נמאל מרלשס של
כרובים עד רגליהם עשרה טפחים:
ולכתיב סוכים כנפיהם. אלמא
מכנפיהם ולמטה עד הכפרות קרוי
סך וכנפיהם למעלה גבהן היו
פרוסות אלמא תחת כנפיהם עשרה
טפחים חלל עד הכפרות וקרי ליה
סוכה: וממאי דדפיהו עילוי רישיהו.
פריסי דהוי ליה חללה עשרה: לבדי
זעליש זעליש דהוי חללה דהוי ליה
עשרה עס עזי הכנפים: הניחא
לרבי מאיר דאמר. במסכת מנחות
(דף ט"ז:.) **כל האמות**. שנמשכן זין של
זבצונית שיהא אמה בת ששה טפחים.
והיא קרויה זבצונית מפני שיש בת
חמשה קטנה הימנה והיא אמת יסוד
וסוצב ואמת הקרות ואמת ריבוע
של מוצב שהמניו כדלמא זבצונית
(שם) מהאי קרא ואלה מדות המוצב
זאמנות אמה אמה ועופה וגו' ויש
דגולה הימנה חצי אצבע כדמנא
זבצונית (דף פ"ט.) חצי אמות היו
זעליש הציורה אמת ימיה של של
משה חצי אצבע שמי אמות ז' מקלות
עשוין למדוד כהן האמות. שוין כציורה
מקום הוא על חומת עשר מואות של
הר הבית ושואו הציורה מואות ז'.
הניחא לר"מ שהשואו כל האמות איש
למליף כדילפת דל י' לארון וכפרות
פשו להו עשרה מכנפיהם עד מקום
מוצבם: ממאי אימא לימיה. אף מינה
היה

(א) מנינה יג: (ב) [נסק
אחרי כ"ס לצי"ג, א] [נקמן
ז: כלל פ"ו מ"י עירובין
ד: מנחות ט"ז, ד] עירובין
ד, ט) ט"ז נביתו מה,
(ו) ט"ז מולין ט"ז נב"י פ"ג
מ"ט, (ז) גמיה זו היא דרך
דכ"ט ו"ה סוד מנעיס,
(ח) כ"ס"א: גופו, (ט) [ז"ל
הא מתרגמינן, (י) [במדרג
אוקולוס אח"כ בית עשרה].

תורה אור השלם

1. יהודי כאשר כלל
יצחק לברך את יעקב
יהודי אך יצא יצא יעקב
מאת פני יצחק אביו
ועשו אהיו כא מצידי.
בראשית כו ל
2. ויאמר יעקב אל קא
אם קא מציאתי חן בעיניך
ולקחת ממחירי מניי כי
על כן ראיתי פריך כרית
פני אלהים ותרצני:
בראשית לג י
3. יהודי הכריבים פריש
כנפים למעלה סוכים
בכנפיהם על הכפרות
ולקחת ממחירי מניי כי
על כן ראיתי פריך כרית
פני אלהים ותרצני:
בראשית לג י
4. וארבעה פנים לאחד
פני האחד פני הכרוב
ופני השני פני אדם
והשלישי פני ארבה
והרביעי פני נשר:
יהו"כאל יד
5. והבית אשר בגן
המלך שלמה לוי ששים
ארבע ארבו ועשרים
קומתו ושלישים אמה
קומתו: מלכים א' ו ב
6. קומת הכרוב האחד
עשר אמות וכן הכרוב
השני: מלכים א' ו ב
7. עשר אמות ארך
הקדש ואמה ורביע
דאמרו רובת הקדש
האחד: שמות כו טז
8. ארך חסון ושערה
וגפן ותאגדה ורובין ארץ
זית שמון דבש:
דברים ח ח

מוסף תוספות

- א. [ד] לא חליק תורה
במספח. של כהן ירדל.
מוס' הא"ש יומא ע"ב:
ב. שהכרובים שששה
שלמה העומדים בקרע
משני צדי הארון ובהם
עשר אמות. מוס' יומא ע"ב
ד"ה ועשרים.

מוסף רש"י

ברביא. פני מיעוק (מנינה
(ג). היינו כרוב היינו
אדם. מה הן פני כרוב
מה הן פני אדם, וכי
לא אהו כן (שם). אפי
רביבזי ואפי זוטרא.
האלה פני גדול האמתי
קטן (שם). כל האמות
היו בינויות. זאמנת
ו טפחים לבל אדם
יש גדולה ממנה. כדלמא
כיצד לולו (פסחים פו.)
שמי אמות היו בשוין
הציורה, אחת ימיה על
של משה חצי אצבע ואחת
ימיה עליו חצי אצבע.
מנאלת ימיה על של משה
אצבע (ש"ב דף א'). אמה
של בנין. כהן אמות
הקדש והימיות (ש"ב
א:). כהן חומת הבית
ומנחת העולה (מנחות י"ז).
ושל כלים. כהן אמות
האלון והמנחות והשלם

(עירובין ט"ז וכו') מנחות ט"ז. שיעורין. שנתה חמשה לבל דבר, כהן סיד את חלב פיגול וזמיר ויתן מן המט שנמנאל
זאחל ושאר שיעורין דמפרש לקמן, הציצית. חיליה הפוסלת נעבילה, ומחיצות הלכות מחילה שמהא גבוהה עשרה וכן שאר
הלכות (ש"ב דף א'). חלבה למשה מסיני. אלו שלשה שאלו צבית מפרש מנן להם מן המורה והשני שאלה למשה
מסיני הם ושפתן השומע וסודן כדבר שמעון (לשון א' דף טז). כל הפסוק הזה לשיעורין נאמר. להשיב שמה על איש שיש
זה פסוק שיעורין תורה תלפין זכין (ברכות ט"ז). וכל אלו משערין זכין זכרים חלמים (ש"ב דף א'). הנכנס לבית המנוגע.
כתיב (ויקרא י"ד) והבא אל הבית יטמא עד הערב ולא תבוי כבודו כגדים, והואלו צבית יכנס כגדיו (שם) כשהוא שיעור
אליה, והשלי לא חלל, ממחית כנפיה והוא צבית יכנס אל כגדיו, הלך הכנסו בו וישאל את כגדיו עמו שלא כדרך
קומתו של כדרך מלגוש (חולין ט"ז) שאין מלגושין בו דרך מלגוש, דומאל דלוי על כספיו (ש"ב דף א').

סוכה פרק ראשון סוכה

עין משפט נר מצוה

לו א מיי פטין מהלכות
טומאת כרמית הלכה ב
ז ב מיי פ"ג מהלכות
טומאת חטאת הלכה ב
ו [פ"ג הלכה ב:]
ח ג מיי פ"ה מהלכות
מדות הלכה ב סג
לאין נר:
ל ב ד מיי פ"ח מהל' שבת
הלכה א:
ב ה מיי פ"ו מהלכות נלס
הלכה ב:
ב א ו מיי פ"ב מהלכות
שבת עבוד הלכה א
מג לאין סתן טור ש"ע א"ח
פ"ד מהל' ספיק א:
כ ז מיי פ"ח מהל'
אסורי ביאה הלכה טו
ו"א מהל' מקואות הלכה י
מג לאין קרא ושמן תמח
טו"ע י"ד פ"ק ספיק א:
ב ג ח ט מיי פ"ח מהל'
מקואות שם [פ"ח הל'
טו] טו"ע שם ספיק א:

גפן כדי רביעית יין אגור. פי' בקונטרס כדי רביעית בשאר
אסורי מיר לאיכא למאן דאמר כנס' מיר (ד' לולבין
ועלין ומרנני מנטרפין לשיעור רביעית יין"א דאס יתנס לכוס מלא
יין וילא ממנו מנטרפין יין ואינו דומה המשער בכוס מלא יין למשער
בכוס מלא מים"א דיין עב ואינו ממנה
לנאח אלא נכרך ונדגש על שפת הכוס
יזמר מן המים"א זכרש עירובין (דף ד').
פי' בקונטרס גפן כדי רביעית יין
למיר לחייבו מלקות משמע שרואה
לומר אס שמה רביעית יין ואין זה
מענין האחרים דמשערין זהו מילתא
אחרתא וכמו שפירש ס"ק ע"א ו"י
האי גוונא מניא בחטופתא דמיר
כיילד הוא עושה מציא כוס מלא יין
ומציא זית אגורי וטמן לתוכו ושופע
אס שמה כיוצא זו חייב ואס לאו
פטור דברי ר' עקיבא ר' אלעזר בן
עזריה אומר אינו חייב עד שישמה
רביעית והשתא סוגיא דשמעתין כר'
אלעזר בן עזריה"א ואין לחוש בך
דחכי נמי היאך דעשר רביעית דפרק
שלשה מינין (מיר דף ל"ח) כוונתה
ואע"ג דלמרינן התם בפלוגתא לא
קמיירי לא חייש זהו אע"ג דפליגי
עלה רבי עקיבא ובמיר נמי איכא
פלוגתא דפ"ג א' מינין (דף ל"ד) דתמן
ואינו חייב עד שיאכל מן הענבים
כזית משנה ראשונה אומרת עד
שישמה רביעית יין ר' עקיבא אומר
אפילו שרה פמו ביין וש בן זלצר
כזית חייב ואמרינן בגמ' [דף ל"ח]:
ת"ק מדמה להו אסורי מיר לשמיה"א
ובחילתא עלין ולולבין נמי צעי רביעית

מוסף רש"י

היה לבוש כליו. וכן כולם
דרך לנשמן קרויין בגדיו
ונטלן אגלה וכתיב והאכל
בצית יבכא אח בגדיו והדשקן
בתורת הכהנים מקרא דהאי
אוכל לאו אכילה ממש הוא
אלא שיהיה כדי שיעור
אגלה ויבטלה בלא שיהיה
אינו מטמא בגדים (שבויין)
ד. אכילה פס"ד ד' גזים
הן מוון פטורה ביונים, פס'
לשון פטורה, ששעורו בחי'
כך האמור בעירוב דבעין
מוון ב' פטורות, ומן התם
(שם פ"ב) תהי' לבת המנוגע
(שם ד.) פת חטין. א"ן
שהיה זה כפת שפורין (שם)
מיסב, שהיה זו הסביבה
שעורוהו, ולא נחללת
בעמדה והולך וזה הוא
שורה בחילתו יזמר (שם).
ואבדלה בלפתן. אכלת
מהר (שם). ואינו מטמא
באהל. אס עס בלא פטר
עד שיהא עש שמה שלימה
או גולגולת או רוב גזיט ב'
אוקיין ורק אחת או רוב
מניין אוקיין אכרס (שם).
כדי רביעית יין לנודי.
לחייבו מלקות (שם) אכל
הלכות חובס ולולבין שפיעור
רביעית יין חייב שיעור
רביעית יין ורביעית שן שן.
לפי שכן עין רביעית דיהי'
וש רביעית יין יותר ממה
שזכר רביעית מים דלמרינן
בשבת (שם). גבי רביעית ד'
שיטל לקרוב ועמוד על סיה
משום דלמך. אכל מיי
דקילת לא הוה רביעית דיהי'
כזית (בבב"א). אכלת.
היא תלטה יבשה וזה שיעור
כל אכלת ענין האכלת
שבת דתמן (שם) וזה הוה
אולבין כגולגולת (שבויין ד').
שיעורו כרובנים. יוקב
כמוצא רמון טבור. צעיל
תמים תקים על כליהם, הלך
יוקב כמוצא קטנות מלגטו
לוימים. יוקב כמוצא זית
משמנת אגח לחנוש. יוקב
כמוצא אגח משמנת ב'
רמונים. אכל על אמתן הטומא
למכור לא היו שיעוריה כתי'
(ברכות אה) ובעי"א שרובין
שיעוריה
בייתרים. אכילת חלב וזם
ויתר ופיגול ועמא ופילה
ובכזה טמאה ובעה התם
להאיל ומגע נבילות (שבויין)
(שם). דבש. כל דבש האמור
בתורה דבש תמרים, ודלמנן
התם (בבב"א פ"א מ"ג) א"ן

כמו צמיה"א ור' עקיבא סבר כיון דלמך קרא ונצטניס לחיס ויצטניס
לא יאכל מה אכילה בזכית אף כל בזכית כלומר אף שמה"א וקרא קשה
לגירסא זו דהיאך אסתכן דלמך רביעית צמדי דלכילה וזכרין לומר
ששמע ליה דכי קמני עד שיאכל מן הענבים כזית השמה ראשונה
ומשנה ראשונה דאומרת עד שישמה רביעית ה"ה בחילה אלא מר
נקט אכילה משום דליף מיניה לענין שמה ומר נקט שמה משום
דליף מיניה לענין לחילה"א ור"ת גריס שם צמיר ת"ק לא מדמה להו
לכל אסורי מיר לחילה וכן מלא צפפר ר"ת א"ס ספרים שכתבו
בזה וכן ממני להו לאיסורי מיר לשמיה וכל אחד אכל לחילה
ניחא טפי פי' משנה ראשונה מחלקת בין אכילה לשמה ולא ילפינן
מהדידי וגירסא זו היא אכילה בזכית לכולי עלמא"א ובשמעתין גרס
ר"ת כזית יין למיר ואחיא ככ"ע וצמדי דלכילה וקשה לפי ר"ת
דמאי נפקא מינה דמשערין ארונו זית בכוס מלא יין דכן יולא לשער
במים כמו יין צמקוס ששימו הזית אגורי בין זית בין במים שם
דאמר ר' יוחנן כיון דלמרינן לחייב בשותה מה שמפיל שיעור כזית מן היין דהוא
דבר מועט"א דאי אפשר לשערו אלא יין דשעוריה"א (מהלכה) דאי אפשר
עלמא בזכית דקאמר התם משנה ראשונה עד שישמה רביעית יין דהוה דרשינן שכר
כזית מה שכר מה שכר שמה רביעית יין דהוה דרשינן שכר שכר מה שכר שמה
כאן רביעית חזרו לומר לא יאכל ולא ישתה מה אכילה בזכית אף שמה בזכית:
מיתניא פי"ז דכלים אכל כזית חרס תנן פ' שלישי דכלים [מ"א] העשוי לאולבין
שיעורן כזיתים העשוי למשקיס כו' והא דלמך בסוף המלגטע
(שם דף ט"ז): חמש מדות כזית חרס יוקב כמוצא זית טבור מלגטע זית
כמוצא זית: **שיעורין כרובנים**. במס' כלים פ' י"ז [מ"א] תמן הרמונים
שלאמרו יוקב כמוצא רמון וסממו וזמר ויקב כמוצא רמון וסממו עד
כדי ש' א"ן קשרים (שם דף י"ב): **וב' שיעורין** פסקין שיעורין דף ד'.
שהשלימו למוצא רמון מהו הוה ליה למינקט יוקב כמוצא רמון וסממו
וכראה לפרש דהא דנקט שלשה רמונים אחויה דלע"פ שמוצא זית אחר
עוד ש' לפרש דנקט שלשה אחויה זה זה מהו דרמון גדול יחיד צמדי
עלמא זית אחר ע"פ שמוצא זית אחר זה זה מהו דרמון גדול יוקב
יזמר מן המים"א זכרש עירובין (דף ד'). ד"ה שיעורין: **אכלת האברתא**
ופריך שיעורין מיתכב כתיבי ארץ חטה ומשני אלא אימא שיעורין של עונשין
וקשה לאותה גירסא דמאי קפריך מיתכב כתיבי הא מסיק הכא
דקרא אסתמכתא היא ועוד מתי קמשי אימא שיעורין של עונשין
הלא על השיעור הקשה מיתכב כתיבי ועוד דבכל דוכתא דמיתמי
האי קרא דשיעורין מיתמי כולה מילתא דר' חנן דהכא ומוחק דר'
גריס התם בקונטרס עונשין מיתכב כתיבי אלא אימא שיעורין של עונשין
זכרין (בבב"א ד' ט"ז): **דבש** ששמע קנת (שם) דבש גמורה דלמך רב'
חטה וגו' ודער אמר ופליגא דר' חנן כל הפסוק דלמך ר' חנן כל הפסוק
דלמך ר' חנן כל הפסוק דלמך ר' חנן כל הפסוק דלמך ר' חנן כל הפסוק

דבר

מציאן כתיבי פ' אס מיי המינין ולא מתמרים שנהיים ולא מפרות
דעינו בשב (שבויין ד'). שלא יאמר דרב חוצין בעו לבין המים.
שמה צמית משמע שזע ענינו בשב לנמי (ב"א פ"ג א"ג).
שפסקל זו תלטה (שבויין ד'). נימא אחת קשורה חוצצת.
דמאי להוקע שפיר א"ן המים נמקין בקשר (שם). שלש אינן
חוצצות. דלא מתיקין שפיר ועיילי כזו מים (שם).

היה לבוש כליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו
באצבעותיו הוא מלא מיר והן מהורים עד
שישמה בכדי אכילת פרס פת חטין ולא פת
שיעורין מיסב ואוכל בלפתן שעורה דתנן
עצם שעורה מטמא במגע ובמושא ואינו
מטמא באהל"א גפן כדי רביעית יין לנודי
האבה יגברוגרת להוצאת שבת רמון דתנן
כל כלי בעלי בתים שיעורין כרובנים יארץ
זית שמן"א (ורבש) ארץ שכל שיעוריה כזיתים
כל שיעוריה סלקא דעתך הא איכא הני
דאמרינן אלא אימא שרוב שיעוריה כזיתים
דבש וככותבת הגסה ביום הכפורים אלמא
דאורייתא נינהו ותסברא שיעורין מי כתיבי
אלא"א הלכתא נינהו וקרא אסתמכתא בעלמא
הוא חציצין דאורייתא נינהו דכתיב ירחיץ
(את בשרו) במים"א ויטול את דבר הרוץ
בינו לבין השרו"א איתא הלכתא לשערו
כדרבה בר בר חנה"א דאמר רבה בר בר חנה
הנימא אחת קשורה חוצצת שלש אינן
החוצצות שתיים אינן יודע שיעורו נמי דאורייתא
נינהו דכתיב ירחיץ את בשרו במים את
הטפל לבשרו ומאי ניהו שיעורו רבי איתא
הלכתא לכדדבי יצחק"א דאמר רבי יצחק
דבר

האוכלים: כל כלי צעילי כתיבי שיעורין. בקדקדק:
שניקב כמוצא רמון שם כלי עליו ומקבל טומאה לפי שבעה כזית חרס
כל כלי וכשהוא מוציא זיתים הוא משתמש בו כרמונים. אכל כל כלי אומן
שעורה למכר טבור נקבז כל שפוח: רוב שיעורין כזיתים.
ונבילה ואיסור חלב ודס ופיגול ויתר וטמא וגיד הנשה: דבש.
כל מיני מתיקה קרויין דבש וממרים מיני מתיקה הן: כוונתה.
ממרה: ליום הכפורים. דלא כתיב זיה אכילה אלא אשר לא תטונה
(ויקרא כ'). מידי דמתיקה דמתיקה איהו מפתק ליה מעמית: מי פתקו
כלום כתיב דממרה ע"כ כשעורה וזית המנוגע שמיין וכן כולם:
ה"ג צמיר צמית שלא יחא דבר חוץ כו': נימא אחת קשורה. ומקפיד
עליו חוצצת דמתיקה שפיר ולא עיילי זה מירא ואמרינן לקמן גורינן
על מיעוטו המנקפיד: שלש אינן חוצצות. לפי שהשער קשה ולא מיהדק
שפיר ועיילי זיה מירא: אס הטפל לצשור. יחא צמית. הטפל דקדוק:

שימו כמו כן החרלנים והזגים"א ואס נעמד שמעתין צמדי דשמה
דבר מועט"א דאי אפשר לשערו אלא יין דשעוריה"א (מהלכה) דאי אפשר
עלמא בזכית דקאמר התם משנה ראשונה עד שישמה רביעית יין דהוה דרשינן שכר
כזית מה שכר מה שכר שמה רביעית יין דהוה דרשינן שכר שכר מה שכר שמה
כאן רביעית חזרו לומר לא יאכל ולא ישתה מה אכילה בזכית אף שמה בזכית:
מיתניא פי"ז דכלים אכל כזית חרס תנן פ' שלישי דכלים [מ"א] העשוי לאולבין
שיעורן כזיתים העשוי למשקיס כו' והא דלמך בסוף המלגטע
(שם דף ט"ז): חמש מדות כזית חרס יוקב כמוצא זית טבור מלגטע זית
כמוצא זית: **שיעורין כרובנים**. במס' כלים פ' י"ז [מ"א] תמן הרמונים
שלאמרו יוקב כמוצא רמון וסממו וזמר ויקב כמוצא רמון וסממו עד
כדי ש' א"ן קשרים (שם דף י"ב): **וב' שיעורין** פסקין שיעורין דף ד'.
שהשלימו למוצא רמון מהו הוה ליה למינקט יוקב כמוצא רמון וסממו
וכראה לפרש דהא דנקט שלשה רמונים אחויה דלע"פ שמוצא זית אחר
עוד ש' לפרש דנקט שלשה אחויה זה זה מהו דרמון גדול יחיד צמדי
עלמא זית אחר ע"פ שמוצא זית אחר זה זה מהו דרמון גדול יוקב
יזמר מן המים"א זכרש עירובין (דף ד'). ד"ה שיעורין: **אכלת האברתא**
ופריך שיעורין מיתכב כתיבי ארץ חטה ומשני אלא אימא שיעורין של עונשין
וקשה לאותה גירסא דמאי קפריך מיתכב כתיבי הא מסיק הכא
דקרא אסתמכתא היא ועוד מתי קמשי אימא שיעורין של עונשין
הלא על השיעור הקשה מיתכב כתיבי ועוד דבכל דוכתא דמיתמי
האי קרא דשיעורין מיתמי כולה מילתא דר' חנן דהכא ומוחק דר'
גריס התם בקונטרס עונשין מיתכב כתיבי אלא אימא שיעורין של עונשין
זכרין (בבב"א ד' ט"ז): **דבש** ששמע קנת (שם) דבש גמורה דלמך רב'
חטה וגו' ודער אמר ופליגא דר' חנן כל הפסוק דלמך ר' חנן כל הפסוק
דלמך ר' חנן כל הפסוק דלמך ר' חנן כל הפסוק דלמך ר' חנן כל הפסוק

היה לבוש כליו. וכן כולם
דרך לנשמן קרויין בגדיו
ונטלן אגלה וכתיב והאכל
בצית יבכא אח בגדיו והדשקן
בתורת הכהנים מקרא דהאי
אוכל לאו אכילה ממש הוא
אלא שיהיה כדי שיעור
אגלה ויבטלה בלא שיהיה
אינו מטמא בגדים (שבויין)
ד. אכילה פס"ד ד' גזים
הן מוון פטורה ביונים, פס'
לשון פטורה, ששעורו בחי'
כך האמור בעירוב דבעין
מוון ב' פטורות, ומן התם
(שם פ"ב) תהי' לבת המנוגע
(שם ד.) פת חטין. א"ן
שהיה זה כפת שפורין (שם)
מיסב, שהיה זו הסביבה
שעורוהו, ולא נחללת
בעמדה והולך וזה הוא
שורה בחילתו יזמר (שם).
ואבדלה בלפתן. אכלת
מהר (שם). ואינו מטמא
באהל. אס עס בלא פטר
עד שיהא עש שמה שלימה
או גולגולת או רוב גזיט ב'
אוקיין ורק אחת או רוב
מניין אוקיין אכרס (שם).
כדי רביעית יין לנודי.
לחייבו מלקות (שם) אכל
הלכות חובס ולולבין שפיעור
רביעית יין חייב שיעור
רביעית יין ורביעית שן שן.
לפי שכן עין רביעית דיהי'
וש רביעית יין יותר ממה
שזכר רביעית מים דלמרינן
בשבת (שם). גבי רביעית ד'
שיטל לקרוב ועמוד על סיה
משום דלמך. אכל מיי
דקילת לא הוה רביעית דיהי'
כזית (בבב"א). אכלת.
היא תלטה יבשה וזה שיעור
כל אכלת ענין האכלת
שבת דתמן (שם) וזה הוה
אולבין כגולגולת (שבויין ד').
שיעורו כרובנים. יוקב
כמוצא רמון טבור. צעיל
תמים תקים על כליהם, הלך
יוקב כמוצא קטנות מלגטו
לוימים. יוקב כמוצא זית
משמנת אגח לחנוש. יוקב
כמוצא אגח משמנת ב'
רמונים. אכל על אמתן הטומא
למכור לא היו שיעוריה כתי'
(ברכות אה) ובעי"א שרובין
שיעוריה
בייתרים. אכילת חלב וזם
ויתר ופיגול ועמא ופילה
ובכזה טמאה ובעה התם
להאיל ומגע נבילות (שבויין)
(שם). דבש. כל דבש האמור
בתורה דבש תמרים, ודלמנן
התם (בבב"א פ"א מ"ג) א"ן

היה לבוש כליו. וכן כולם
דרך לנשמן קרויין בגדיו
ונטלן אגלה וכתיב והאכל
בצית יבכא אח בגדיו והדשקן
בתורת הכהנים מקרא דהאי
אוכל לאו אכילה ממש הוא
אלא שיהיה כדי שיעור
אגלה ויבטלה בלא שיהיה
אינו מטמא בגדים (שבויין)
ד. אכילה פס"ד ד' גזים
הן מוון פטורה ביונים, פס'
לשון פטורה, ששעורו בחי'
כך האמור בעירוב דבעין
מוון ב' פטורות, ומן התם
(שם פ"ב) תהי' לבת המנוגע
(שם ד.) פת חטין. א"ן
שהיה זה כפת שפורין (שם)
מיסב, שהיה זו הסביבה
שעורוהו, ולא נחללת
בעמדה והולך וזה הוא
שורה בחילתו יזמר (שם).
ואבדלה בלפתן. אכלת
מהר (שם). ואינו מטמא
באהל. אס עס בלא פטר
עד שיהא עש שמה שלימה
או גולגולת או רוב גזיט ב'
אוקיין ורק אחת או רוב
מניין אוקיין אכרס (שם).
כדי רביעית יין לנודי.
לחייבו מלקות (שם) אכל
הלכות חובס ולולבין שפיעור
רביעית יין חייב שיעור
רביעית יין ורביעית שן שן.
לפי שכן עין רביעית דיהי'
וש רביעית יין יותר ממה
שזכר רביעית מים דלמרינן
בשבת (שם). גבי רביעית ד'
שיטל לקרוב ועמוד על סיה
משום דלמך. אכל מיי
דקילת לא הוה רביעית דיהי'
כזית (בבב"א). אכלת.
היא תלטה יבשה וזה שיעור
כל אכלת ענין האכלת
שבת דתמן (שם) וזה הוה
אולבין כגולגולת (שבויין ד').
שיעורו כרובנים. יוקב
כמוצא רמון טבור. צעיל
תמים תקים על כליהם, הלך
יוקב כמוצא קטנות מלגטו
לוימים. יוקב כמוצא זית
משמנת אגח לחנוש. יוקב
כמוצא אגח משמנת ב'
רמונים. אכל על אמתן הטומא
למכור לא היו שיעוריה כתי'
(ברכות אה) ובעי"א שרובין
שיעוריה
בייתרים. אכילת חלב וזם
ויתר ופיגול ועמא ופילה
ובכזה טמאה ובעה התם
להאיל ומגע נבילות (שבויין)
(שם). דבש. כל דבש האמור
בתורה דבש תמרים, ודלמנן
התם (בבב"א פ"א מ"ג) א"ן

היה לבוש כליו. וכן כולם
דרך לנשמן קרויין בגדיו
ונטלן אגלה וכתיב והאכל
בצית יבכא אח בגדיו והדשקן
בתורת הכהנים מקרא דהאי
אוכל לאו אכילה ממש הוא
אלא שיהיה כדי שיעור
אגלה ויבטלה בלא שיהיה
אינו מטמא בגדים (שבויין)
ד. אכילה פס"ד ד' גזים
הן מוון פטורה ביונים, פס'
לשון פטורה, ששעורו בחי'
כך האמור בעירוב דבעין
מוון ב' פטורות, ומן התם
(שם פ"ב) תהי' לבת המנוגע
(שם ד.) פת חטין. א"ן
שהיה זה כפת שפורין (שם)
מיסב, שהיה זו הסביבה
שעורוהו, ולא נחללת
בעמדה והולך וזה הוא
שורה בחילתו יזמר (שם).
ואבדלה בלפתן. אכלת
מהר (שם). ואינו מטמא
באהל. אס עס בלא פטר
עד שיהא עש שמה שלימה
או גולגולת או רוב גזיט ב'
אוקיין ורק אחת או רוב
מניין אוקיין אכרס (שם).
כדי רביעית יין לנודי.
לחייבו מלקות (שם) אכל
הלכות חובס ולולבין שפיעור
רביעית יין חייב שיעור
רביעית יין ורביעית שן שן.
לפי שכן עין רביעית דיהי'
וש רביעית יין יותר ממה
שזכר רביעית מים דלמרינן
בשבת (שם). גבי רביעית ד'
שיטל לקרוב ועמוד על סיה
משום דלמך. אכל מיי
דקילת לא הוה רביעית דיהי'
כזית (בבב"א). אכלת.
היא תלטה יבשה וזה שיעור
כל אכלת ענין האכלת
שבת דתמן (שם) וזה הוה
אולבין כגולגולת (שבויין ד').
שיעורו כרובנים. יוקב
כמוצא רמון טבור. צעיל
תמים תקים על כליהם, הלך
יוקב כמוצא קטנות מלגטו
לוימים. יוקב כמוצא זית
משמנת אגח לחנוש. יוקב
כמוצא אגח משמנת ב'
רמונים. אכל על אמתן הטומא
למכור לא היו שיעוריה כתי'
(ברכות אה) ובעי"א שרובין
שיעוריה
בייתרים. אכילת חלב וזם
ויתר ופיגול ועמא ופילה
ובכזה טמאה ובעה התם
להאיל ומגע נבילות (שבויין)
(שם). דבש. כל דבש האמור
בתורה דבש תמרים, ודלמנן
התם (בבב"א פ"א מ"ג) א"ן

היה לבוש כליו. וכן כולם
דרך לנשמן קרויין בגדיו
ונטלן אגלה וכתיב והאכל
בצית יבכא אח בגדיו והדשקן
בתורת הכהנים מקרא דהאי
אוכל לאו אכילה ממש הוא
אלא שיהיה כדי שיעור
אגלה ויבטלה בלא שיהיה
אינו מטמא בגדים (שבויין)
ד. אכילה פס"ד ד' גזים
הן מוון פטורה ביונים, פס'
לשון פטורה, ששעורו בחי'
כך האמור בעירוב דבעין
מוון ב' פטורות, ומן התם
(שם פ"ב) תהי' לבת המנוגע
(שם ד.) פת חטין. א"ן
שהיה זה כפת שפורין (שם)
מיסב, שהיה זו הסביבה
שעורוהו, ולא נחללת
בעמדה והולך וזה הוא
שורה בחילתו יזמר (שם).
ואבדלה בלפתן. אכלת
מהר (שם). ואינו מטמא
באהל. אס עס בלא פטר
עד שיהא עש שמה שלימה
או גולגולת או רוב גזיט ב'
אוקיין ורק אחת או רוב
מניין אוקיין אכרס (שם).
כדי רביעית יין לנודי.
לחייבו מלקות (שם) אכל
הלכות חובס ולולבין שפיעור
רביעית יין חייב שיעור
רביעית יין ורביעית שן שן.
לפי שכן עין רביעית דיהי'
וש רביעית יין יותר ממה
שזכר רביעית מים דלמרינן
בשבת (שם). גבי רביעית ד'
שיטל לקרוב ועמוד על סיה
משום דלמך. אכל מיי
דקילת לא הוה רביעית דיהי'
כזית (בבב"א). אכלת.
היא תלטה יבשה וזה שיעור
כל אכלת ענין האכלת
שבת דתמן (שם) וזה הוה
אולבין כגולגולת (שבויין ד').
שיעורו כרובנים. יוקב
כמוצא רמון טבור. צעיל
תמים תקים על כליהם, הלך
יוקב כמוצא קטנות מלגטו
לוימים. יוקב כמוצא זית
משמנת אגח לחנוש. יוקב
כמוצא אגח משמנת ב'
רמונים. אכל על אמתן הטומא
למכור לא היו שיעוריה כתי'
(ברכות אה) ובעי"א שרובין
שיעוריה
בייתרים. אכילת חלב וזם
ויתר ופיגול ועמא ופילה
ובכזה טמאה ובעה התם
להאיל ומגע נבילות (שבויין)
(שם). דבש. כל דבש האמור
בתורה דבש תמרים, ודלמנן
התם (בבב"א פ"א מ"ג) א"ן

היה לבוש כליו. וכן כולם
דרך לנשמן קרויין בגדיו
ונטלן אגלה וכתיב והאכל
בצית יבכא אח בגדיו והדשקן
בתורת הכהנים מקרא דהאי
אוכל לאו אכילה ממש הוא
אלא שיהיה כדי שיעור
אגלה ויבטלה בלא שיהיה
אינו מטמא בגדים (שבויין)
ד. אכילה פס"ד ד' גזים
הן מוון פטורה ביונים, פס'
לשון פטורה, ששעורו בחי'
כך האמור בעירוב דבעין
מוון ב' פטורות, ומן התם
(שם פ"ב) תהי' לבת המנוגע
(שם ד.) פת חטין. א"ן
שהיה זה כפת שפורין (שם)
מיסב, שהיה זו הסביבה
שעורוהו, ולא נחללת
בעמדה והולך וזה הוא
שורה בחילתו יזמר (שם).
ואבדלה בלפתן. אכלת
מהר (שם). ואינו מטמא
באהל. אס עס בלא פטר
עד שיהא עש שמה שלימה
או גולגולת או רוב גזיט ב'
אוקיין ורק אחת או רוב
מניין אוקיין אכרס (שם).
כדי רביעית יין לנודי.
לחייבו מלקות (שם) אכל
הלכות חובס ולולבין שפיעור
רביעית יין חייב שיעור
רביעית יין ורביעית שן שן.
לפי שכן עין רביעית דיהי'
וש רביעית יין יותר ממה
שזכר רביעית מים דלמרינן
בשבת (שם). גבי רביעית ד'
שיטל לקרוב ועמוד על סיה
משום דלמך. אכל מיי
דקילת לא הוה רביעית דיהי'
כזית (בבב"א). אכלת.
היא תלטה יבשה וזה שיעור
כל אכלת ענין האכלת
שבת דתמן (שם) וזה הוה
אולבין כגולגולת (שבויין ד').
שיעורו כרובנים. יוקב
כמוצא רמון טבור. צעיל
תמים תקים על כליהם, הלך
יוקב כמוצא קטנות מלגטו
לוימים. יוקב כמוצא זית
משמנת אגח לחנוש. יוקב
כמוצא אגח משמנת ב'
רמונים. אכל על אמתן הטומא
למכור לא היו שיעוריה כתי'
(ברכות אה) ובעי"א שרובין
שיעוריה
בייתרים. אכילת חלב וזם
ויתר ופיגול ועמא ופילה
ובכזה טמאה ובעה התם
להאיל ומגע נבילות (שבויין)
(שם). דבש. כל דבש האמור
בתורה דבש תמרים, ודלמנן
התם (בבב"א פ"א מ"ג) א"ן

היה לבוש כליו. וכן כולם
דרך לנשמן קרויין בגדיו
ונטלן אגלה וכתיב והאכל
בצית יבכא אח בגדיו והדשקן
בתורת הכהנים מקרא דהאי
אוכל לאו אכילה ממש הוא
אלא שיהיה כדי שיעור
אגלה ויבטלה בלא שיהיה
אינו מטמא בגדים (שבויין)
ד. אכילה פס"ד ד' גזים
הן מוון פטורה ביונים, פס'
לשון פטורה, ששעורו בחי'
כך האמור בעירוב דבעין
מוון ב' פטורות, ומן התם
(שם פ"ב) תהי' לבת המנוגע
(שם ד.) פת חטין. א"ן
שהיה זה כפת שפורין (שם)
מיסב, שהיה זו הסביבה
שעורוהו, ולא נחללת
בעמדה והולך וזה הוא
שורה בחילתו יזמר (שם).
ואבדלה בלפתן. אכלת
מהר (שם). ואינו מטמא
באהל. אס עס בלא פטר
עד שיהא עש שמה שלימה
או גולגולת או רוב גזיט ב'
אוקיין ורק אחת או רוב
מניין אוקיין אכרס (שם).
כדי רביעית יין לנודי.
לחייבו מלקות (שם) אכל
הלכות חובס ולולבין שפיעור
רביעית יין חייב שיעור
רביעית יין ורביעית שן שן.
לפי שכן עין רביעית דיהי'
וש רביעית יין יותר ממה
שזכר רביעית מים דלמרינן
בשבת (שם). גבי רביעית ד'
שיטל לקרוב ועמוד על סיה
משום דלמך. אכל מיי
דקילת לא הוה רביעית דיהי'
כזית (בבב"א). אכלת.
היא תלטה יבשה וזה שיעור
כל אכלת ענין האכלת
שבת דתמן (שם) וזה הוה
אולבין כגולגולת (שבויין ד').
שיעורו כרובנים. יוקב
כמוצא רמון טבור. צעיל
תמים תקים על כליהם, הלך
יוקב כמוצא קטנות מלגטו
לוימים. יוקב כמוצא זית
משמנת אגח לחנוש. יוקב
כמוצא אגח משמנת ב'
רמונים. אכל על אמתן הטומא
למכור לא היו שיעוריה כתי'
(ברכות אה) ובעי"א שרובין
שיעוריה
בייתרים. אכילת חלב וזם
ויתר ופיגול ועמא ופילה
ובכזה טמאה ובעה התם
להאיל ומגע נבילות (שבויין)
(שם). דבש. כל דבש האמור
בתורה דבש תמרים, ודלמנן
התם (בבב"א פ"א מ"ג) א"ן

תורה אור השלם

1. ארץ חטה ושעורה וגפן
ותבואה ודמיון ארץ זית שפן
ודבש. דברים ח ה
2. וקח ביום השביעי וגלה
את כל שיעור את ראשו אל
וקו ואת גבת עינו ואת כל
שערו יגלה ובעת את בגדיו
ורדף את פשוו מבנים ויהרר.
ויקרא ד ט

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אלא לנפוח וכו'
משמע קמא דרדשה גמורה
היא דלמך:

רבינו הגאון

מצאנו שכתוב בספרים ודבא אל
הבית והאכל בבית והשוכב
בבית. היה הולך לומר ודבא אל
הבית וכו'. ואינו אומר ודבא
בבית. האוכל והשוכב לא כל
שפיר ויגלה ובעת את בגדיו
וסופו לרבות אצ"פ שאינו
לא אוכל ולא שוכב מה ח"ל
אוכל ושוכב, אלא ליתן שיעור
לחבא כדי אכילה (בשבויין).
וכמה שיעור אכילה, כדי אכילת
פרס פת ולא כל שיעורין,
כדכתיב ואוכל בלפתן. ויכונן
בבית פרה פרק ראשון המנוגע
בה אחר האוכל בבית המנוגע
פרס, ומשיל ליקב. אמרו לו
מירא לטא, אמר להו לא כל
שפיר ויגלה ובעת את בגדיו
אמר בן עזאי אני
לפרש כשחאה אומר משיל
אכין בן חלה ורש